

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 13 0 К 000309 09 Кжк
Бања Лука, 04.02.2010. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија мр Вељка Икановића, као председника вијећа, Слободана Милашиновића и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог С. Т., због стицаја три кривична дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став (4) у вези са ставом (1) Кривичног закона Републике Српске, након одржаног претреса дана 04.02.2010. године, са кога је искључена јавност, по рјешењу Врховног суда Републике Српске број: 13 0 К 000309 09 Кж 2 од 15.10.2009. године, којим је укинута пресуда Окружног суда у Добоју број: 13 0 К 000309 09 К од 12.06.2009. године, у присуству замјеника главног републичког тужиоца Бранке Милошевић, оптуженог С. Т. и његовог браниоца, адвоката М. Ђ. из Д., донио је и истог дана јавно објавио

ПРЕСУДУ

Оптужени С. Т., син Н. и мајке Н.1, рођене Г., рођен ... године у В., РХ, сада пребива у Б. Л., општина Д., Србин, држављанин РХ, ЈМБГ: ..., радник, без запослења, писмен са завршеном основном школом, ожењен, без дјеце, војску служио 2002. године у Н., води се у војној евиденцији општине Д., без чина и одликовања, без имовине, неосуђиван, не води се поступак за које друго кривично дјело, налазио се у притвору од 11.02.2009. године до 12.06.2009. године, сада на слободи,

КРИВ ЈЕ

Што је:

1. Тачно неутврђеног дана у априлу 2007. године, у мјесту Б. Л., општина Д., након што је примјетио да дијете В. С., рођена ... године, пролази поред његове куће позвао да иде са њим у шуму да донесу дрва, па кад је она кренула с њим и кад су стигли у шуму да донесу дрва, иако је знао њен узраст, односно године живота, те био свјестан велике несразмјере у њиховој зрелости и узрасту, затражио од ње да се скине и кад је она скинула хлаче и гаћице тражио да легне потрбушке на лишће и при том и он скинуо своје хлаче и гаће, а након што је она то урадила легао на њу и покушао свој полни орган ставити у њен анални отвор, да би након десетак дана поново од ње затражио да иде у шуму, те кад су стигли у шуму затражио да скине одјећу са себе, а кад је она то одбила

он је скинуо своје хлаче и гаће и тражио да сједне поред њега и узме његов полни орган у уста што је она и учинила,

- дакле, извршио другу полну радњу са дјететом, а постоји велика несразмјера у зрелости и узрасту.

2. У јуну и јулу 2007. године, у мјесту Б. Л., општина Д., позвао седам до осам пута дијете В. С.1, рођеног ... године, да са њим иде у шуму да донесу дрва и да иде на У. на пецање, те када су тамо стигли на та мјеста затражио од њега да скине хлаче и гаће, иако је знао његов узраст, односно године живота, те био свјестан велике несразмјере у њиховој зрелости и узрасту, при томе и сам скинуо своје хлаче и гаће, а након што је В. С.1 легао потрбушке на лиише легао на њега и покушао свој полни орган ставити у његов анални отвор, при чему је млдб. В. С.1 примјетио да након тога из његовог полног органа излази некаква бијела течност,

- дакле, извршио другу полну радњу са дјететом, а постоји велика несразмјера у зрелости и узрасту.

3. Тачно неутврђеног дана у лјето 2007. године, у мјесту Б. Л., општина Д. позвао дијете Ј. С., рођену ... године, да иде са њим у оближњу шуму да донесу дрва, те када су тамо стигли оптужени је од исте затражио да скине хлаче и гаћице, иако је знао њен узраст, односно године живота, те био свјестан велике несразмјере у њиховој зрелости и узрасту, те када је она скинула хлаче и гаћице и сам се скинуо и затражио од ње да му сједне у крило што је она и учинила,

- дакле, покушао да изврши другу полну радњу са дјететом, а постоји велика несразмејера у зрелости и узрасту.

- чиме је, у стицају, под тачком 1. и 2. починио кривична дјела, полно насиље над дјететом из члана 195. став (4) у вези са ставом (1) Кривичног закона Републике Српске, а под тачком 3. кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став (4) у вези са ставом (1) и чланом 20. Кривичног закона Републике Српске, па му се, примјеном истих законских прописа и члана 37. став 1., члана 38. тачка 1. и 2. и члана 42. став 1. Кривичног закона Републике Српске, за кривична дјела под тачком 1. и 2. утврђује казна затвора у трајању од по 3 (три) година и 6 (шест) мјесеци, а за кривично дјело под тачком 3. казна затвора у трајању од 2 (двје) године, па се примјеном члана 42. став (2) тачка 2) Кривичног закона Републике Српске.

О С У Ђ У Ј Е

НА ЈЕДИНСТВЕНУ КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 8 (ОСАМ) ГОДИНА

На основу члана 44. став (1) Кривичног закона Републике Српске у изречену казну затвора оптуженом се урачунава вријеме проведено у притвору од 11.2.2009. године па до 12.6.2009. године.

На основу члана 99. став (1) Закона о кривичном поступку оптужени се у цјелини ослобађа плаћања трошкове кривичног поступка.

На основу члана 108. став (3) Закона о кривичном поступку оштећени В. С., В. С.1 и Ј. С. се са имовинскоправним захтјевом у цјелости упућују на парницу.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Добоју број: 13 0 К 000309 од 12.06.2009. године оглашен је кривим оптужени С. Т. због стицаја три кривична дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став (4) у вези са ставом (1) Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 8 (осам) година у коју му је урачунато вријеме проведено у притвору од 11.02.2009. године па док исти траје. На основу члана 108. став (4) Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) оштећени млдб. В. С., В. С.1 и Ј. С. упућени су да свој имовинскоправни захтјев остварују у парници, док је оптужени у смислу члана 99. став (4) ЗКП у цјелости ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка и паушалног износа.

Против те пресуде жалбу су, благовремено, изјавили оптужени и бранилац оптуженог М. Ђ., адвокат из Д. У поступку по жалбама Врховни суд Републике Српске је уважио жалбе оптуженог и његовог браниоца, рјешењем број: 13 0 К 000309 09 Кж 2 од 15.10.2009. године, укинуо првостепену пресуду и одредио одржавање претреса пред овим судом.

На претресу пред овим судом, у складу са одредбом члана 331. став (2) Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“ број 100/09 – у даљем тексту: ЗКП), прихваћени су докази оптужбе и одбране, проведени пред првостепеним судом, обзиром да су свјedoци и вјештаци саслушани по правилима директног и унакрсног испитивања. На основу овлаштења из члана 278. став (2) ЗКП предсједник претресног вијећа Врховног суда Републике Српске је одбио приједлог браниоца оптуженог за допуну неуропсихијатријског вјештачења оптуженог као непотребан обзиром да је овај доказ изведен на главном претресу пред првостепеним судом и дао адекватне одговоре на сва питања у погледу урачуљивости оптуженог, па и на она питања која се кандидују у приједлогу браниоца.

Приговори жалби оптуженог и браниоца оптуженог, сведени на заједнички именилац, у суштини се сведе на изричито исказано становиште манифестовано у тврдњи да оптужени није починио кривична дјела полног насиља над дјететом из члана 195. став (4) у вези са ставом (1) КЗ РС, за које је оглашен кривим побијаном пресудом, као и на тврдњи да је та пресуда резултат погрешне примјене кривичног закона у правној оцјени радњи оптуженог критичног догађаја на неправилно утврђеној чињеничној основи. При томе су, према становишту жалбе, почињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка г), ж) и ј) и става (2) ЗКП, што одговара

члану 311. став (1) тачка г), ж) и ј) ЗКП – Пречишћени текст и става (2) истог члана и закона. Приговара се, дакле, да је повријеђено право на одбрану оптуженог, да суд побијаном пресудом није потпуно ријешио предмет оптужбе, да је првостепена пресуда противрјечна што се по жалби браниоца манифестује тако јер писмено израђена пресуда не одговара потпуно изреци пресуде која је јавно објављена и да приликом доношења пресуде нису примјењене, односно да су неоправилно примјењене одредбе члана 296. став (1) ЗКП, што одговара члану 304. став (1) ЗКП – Пречишћени текст, а што је све било од утицаја на законито и правилно доношење пресуде. Такође се приговара да побијана пресуда нема оцјене умишљаја оптуженог, а коначни став жалбе браниоца је да оптужени није починио кривична дјела за која се терети.

Након што су на претресу пред овим судом отклоњене битне повреде одредаба кривичног поступка због којих је првостепена пресуда укинута одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога.

Испитујући основаност жалбених навода браниоца оптуженог да је почињена битна повреда одредаба члана 311. став (1) тачка г) ЗКП, односно да је повређено право на одбрану оптуженог тиме што на појединим писменим доказима и оптужбе и одбране нису наведени ни бројеви ни датуми и да су кориштена поједина писмена сачињена од стране лица која нису саслушана, овај суд налази да су ти наводи неосновани. Ово из разлога што околност, односно чињенице да на појединим писменима који су као доказ уложени у списе предмета или датум или број или оба ова елемента, не чини ове доказе незаконитим нити је оваквим поступањем суда повријеђено право на одбрану оптуженог. Исто важи и за извјештај Д. Ч. који је као доказ уложен у списе предмета јер је тај извјештај изведен као материјални доказ оптужбе.

Не стоји приговор у жалби браниоца оптуженог да првостепени суд својом пресудом није потпуно ријешио предмет оптужбе јер је дио оптужнице, који је писмено и усмено измијењен на главном претресу од 11.06.2009. године од стране окружног тужиоца изостављен из изреке пресуде, а за тај дио оптужени није оглашен кривим нити је донесена одбијајућа пресуда, па је стога оптужба „остала неразјашњена“. Наиме, увидом у списе предмета Окружног суда у Добоју против оптуженог С. Т. утврђено је да у предмету постоји у писменом облику “измјењена оптужница на претресу 11.06.2009. године”, аудио снимак са главног претреса од 11.06.2009. године и објаве пресуде од 12.06.2009. године, као и препис записника са главног претреса од 11.06.2009. године и објаве пресуде од 12.06.2009. године, из којих произилази да су у опис радњи под тачком 3. оптужнице, које су квалификоване као свршено кривично дјело полно насиље над дјететом из члана 195. став (4) у вези става (1) КЗ РС, заиста унесене и радње које бранилац наводи у тачки 5.2. своје жалбе, а које нису унесене у изреку првостепене пресуде. Овакве радње, изостављањем одлучних чињеница које нису доказане, изреком побијане пресуде се правно описује и квалификује као покушај кривичног дјела полно насиље над дјететом, о чему је на страни 17. пасус 2. дато аргументовано образложење које као такво прихвата и овај суд. Дакле, не постоји битна повреда одредбе кривичног поступка на коју се указује жалбом браниоца када суд из чињеничног описа кривичног дјела изостави неку одлучну чињеницу која није доказана, под условом да то дјело и даље правно егзистира.

У току главног претреса пред првостепеним судом, у жалби и на претресу пред овим судом, одбрана је у цјелости негирала извршење дјела и на штету млдб. оштећених В. С., В. С.1 и Ј. С., износећи тврдњу да се ништа од оног што је у оптужници наведено није десило.

Детаљном анализом и оцјеном спроведених доказа претресно вијеће овог суда налази да је једно од кључних питања у конкретном кривичном предмету, а то је питање да ли се у описаним радњама оптуженог стичу елементи кривичног дјела полног насиља над дјететом из члана 195. став (4) у вези става (1) КЗ РС, на штету млдб. оштећених, на правилан начин ријешила првостепена пресуда. Анализирајући исказе свједока оптужбе и одбране, појединачно и у њиховој међусобној повезаности, првостепена пресуда правилно налази да радње које је оптужени извршио над млдб. оштећенима садрже све елементе кривичног дјела за које се оптужени терети, посебно имајући у виду да су оштећени у вријеме извршења кривичног дјела били старости 9, 11 и 8 година, а оптужени 24 године, те да осим велике несразмјере у узрасту постоји и велика несразмјера у зрелости оптуженог и оштећених.

Посматрано с аспекта садржаја, неопходно је анализирати исказе свједока оптужбе појединачно и у њиховој међусобној повезаности, те у повезаности са доказима објективне природе. Иако у фази потпуног сексуалног мировања, односно фази развоја у којој нису у могућности да у потпуности схвате значај и суштину полног општења, оштећени саопштавају својој мајци и комшиници (свједоци Б. С. и Л. П.) да их је оптужени полно искориштавао, јасно образлажући начин предузимања сваког облика полне радње, након чега млдб. Ј. С. ово саопштава својој учитељици Д. Ч., која сачињава информацију о овоме и обавјештава о томе директорицу школе, која затим иницира покретање одговарајућег поступка у који се укључују педагог школе - свједок Р. Т., психолог школе – свједок С. М., Центар за ..., МУП и Окружно тужилаштво. Малољетни оштећени у исказима датим на главном претресу пред првостепеним судом, који исказ је прихваћен и од стране овог суда јер су саслушани по правилима директног и унакрсног испитивања, детаљно појашњавају какве је све полне радње оптужени вршио над њима. Све ово су млдб. оштећени пренијела својој мајци и комшиници, а затим и педагогу и психологу школе, које су потврдиле ове чињенице у својим исказима датим на главном претресу пред првостепеним судом.

Према налазу и мишљењу вјештака оптужбе Т. Д., специјалисте медицинске психологије, која је обавила дијагностичку експлорацију млдб. оштећених и саслушана као вјештак на главном претресу пред првостепеним судом, произилази да су оштећене В. С. и Ј. С. испод просјечних интелектуалних способности, оштећени В. С.1 граничних интелектуалних способности, те да се подаци које су у вези догађаја изнијели млдб. оштећена требају сматрати валидним. Образлажући овакво мишљење вјештак налази да су код млдб. оштећених очуване перцепција и реалитет, без психопатолошких знака и црта личности које би имале утицаја на вјеродостојност изказа.

Дакле, цијенећи исказе саслушаних свједоке, а посебно исказе млдб. оштећених као свједока, те налаз и мишљење наведеног вјештака са аспекта њихових садржаја датих на главном претресу, првостепена пресуда даје ваљано образложење из којих разлога прихвата, као вјеродостојне, ове исказе, односно налаз и мишљење вјештака, те правилно закључује да је оптужени, на начин и вријеме како је то описано у изреци пресуде, извршио, односно покушао извршити полне радње над дјецом. У контексту наведеног утврђења одлучних чињеница правилно је првостепена пресуда цијенила исказе свједока и оптужбе и одбране, дајући широко и аргументовано образложење о прихватљивости или неприхватљивости ових доказа. Овакву оцјену исказа дату у првостепеној пресуди у цјелости прихвата и овај суд.

Дакле, код оваквих неспорних утврђења и налаза и мишљења вјештака неуропсихијатра др В. К. из ког произилази да је оптужени у вријеме извршења кривичних дјела био способан да расуђује и управља својим радњама и поступцима, односно урачунљив и да је могао схватити разлику у узрасту, годинама и зрелости оштећених, овај суд у потпуности прихвата и налази да је првостепени суд потпуно и правилно утврдио чињенично стање, налазећи да се у реалним радњама оптуженог, чињенично описаним у тачки 1. и 2. изреке ове пресуде, стичу сви елементи кривичног дјела полно насиље над дјететом из члана 195. став (4). у вези са ставом (1) КЗ РС, а под тачком 3. елементи истог кривичног дјела извршеног у покушају.

Ради се о кривичном дјелу чијим се основним обликом (став (1) члана 195. КЗ РС) инкриминише обљуба или вршење друге полне радње са дјететом што у суштини представља апсолутну забрану било каквих полних радњи са дјететом па и кад су оне добровољне или чак и инициране од дјетета. Вршење обљубе или друге полне радње са дјететом у фази потпуног сексуалног мировања – неутралности, када је измишљање догађаја са сексуалном тематиком мало вјероватно, може имати значајне негативне посљедице на каснији психофизички развој личности, односно његове сексуалности, па се оваквом концепцијом кривичноправне заштите дјетета жели обезбједити његов правилан развој. Како између оптуженог и оштећених, односно између учиниоца и жртве постоји велика несразмјера у зрелости и узрасту, што је у првостепеној пресуди шире образлагано, ово кривично дјело је добило квалификовани облик из става (4) члана 195. КЗ РС.

Приликом одмјеравања казне овај суд је оптуженом, цијенећи општа правила о одмјеравању казне прописана одредбом члана 37. став 1. КЗ РС, прихватајући да постоје особито олакшавајуће околности утврђене првостепеном пресудом које указују да се и ублаженим казнама може постићи сврха кажњавања и да је кривично дјело описано у тачки 3. изреке ове пресуде остало у покушају, што је такође основ за блаже кажњавање, примјеном члана 38. тачка (1) и (2) и члана 42. став (1) КЗ РС, за кривична дјела под тачком 1. и 2. утврдио казне затворе у трајању од по 3 (три) године и 6 (шест) мјесеци, а за кривично дјело под тачком 3. казну затвора у трајању од 2 (двје) године, те примјеном члана 42. став (2) тачка 2. Кривичног закона Републике Српске оптуженог осудио на јединствену казну затвора у трајању од осам година, налазећи да је та казна довољна и потребна мјера казне, за остварење сврхе кажњавања, прописане одредбом члана 28. КЗ РС, у свим њеним облицима.

Обзиром да је оптужени био у притвору од 11.02.2009. године па до 12.06.2009. године и да се вријеме проведено у притвору, као и свако лишење слободе у вези са кривичним дјелом, урачунава у изречену казну затвора, оптуженом је у смислу члана 44. став (1) КЗ РС у изречену казну затвора урачунато вријеме проведено у притвору.

На основу члана 99. став (4) Закона о кривичном поступку оптужени се у цјелини ослобађа плаћања трошкове кривичног поступка обзиром да је незапослен и нема посебне имовине.

На основу члана 108. став (3) Закона о кривичном поступку општењени В. С., В. С.1 и Ј. С. се са имовинскоправним захтјевом у цјелости упућују на парницу.

Записничар

Соња Матић

Предсједник вијећа

Слободан Милашиновић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић